

Apongua i buk ani ri Korinto

Si rina e Korinto, kuvkuvulan ang, ri katakai i akalit kapau kitala asiapok ia, si pege arikek ani Paulo. Si lau asukang ke, kala aunai vil amaiten alava luai ania. Using katapo buk koros ani pege vo akalkalit lok ke kuvul ve ri Korinto, asukang a kala salik a buk ke, asi kana auruk kuvul pok aniria ve nia. Si ainoai i palpal i buk ke, Paulo kata posong amalangas a keve pege madot, voiang kata antok aino ri Korinto tatana. Ania akorong, parik kapa buk ani ka pege asukang. Sikei, using kari lau i vilvil alava na pege arikek ania, kala ame aro iria ta keve pasak maiten ang. Ri Korinto kitala longong na ki ainak itoitonai ani lau iria, asukang a kila uruk kuvul aro. Si taun ang kapa, kuvkuvulan nei palpal ang e Iudaia, kari ago kata lapo tav roron singina. Au Paulo kalapo lukluk akuvul a mang keve alilis papakangai i kapkap, ani ka teng ia aniria. Asukang a kapo singkamil a vingaria i ri Korinto, asi alis kapkap ani avibisan ang (8-9). Si akamusai i palpal i buk, Paulo kata antok ta mang keve aposel kapau kita melapo ago e Korinto, kita kakaumang ia, na si sikei a taun ki kilis kana keve avibisan i aposel. Kana vubuk lava ta ri Korinto ki ago ta longong an ani kari kapau.

Mengen i Angruduai

¹ Nau a Paulo, napo tung val aposel ani Karisto Iesu using kana lomlononai a God. Nau kuvul ve tungara Timoteo, namemlongpo alis a panbuk ke taun imi, nami kana kuvkuvulan a God, mipo ago e Korinto, kuvul ve ri vap daus aongos kipo ago nei palpal Akaia. ² Roron na marip ane singimi le si God tamara na Volava Iesu Karisto.

Posong ro si pakangai nei mamaiten

³ Posong ro ane si God, nia na tamana i kara Volava Iesu Karisto, using kapo tamamem ngorem, na kapo God tukulai i anatok ro. ⁴ Taun kapo pakangai animem si kamem keve mamaiten aongos, namempo kun vil korong ani anatok ani ri vap si kari saka mamaiten an, using lenginang namemlapo atogon a anatok ro le si God. ⁵ Asukang ke, taun namemtapo asalak alava si kui val Karisto kata kui, e iang kapa, namempo uruk alava si kamem anatok ro ke, le si kamem angtogon ve Karisto. ⁶ Au na namemta ago nei mamaiten, asi kami luk ani anatok ro velai ani vilvil ato. Man namemta sel a anatok, nami mila kun sel ania, na mi nasai ania si taun man mi ananap velai ani tung akit nei kui ke namempo kui tatana. ⁷ Kamem atu mata animi kapo kit aro lak, using namempo nas ta le si kami sunguk kuvul ve namem si kui, mi kun uruk kapa kuvul ve namem si anatok ro ang.

⁸ Arai, namempo misag ani mi vongvong, keve tungamem, ani mamaiten ang namemta duai ia e Asia. Katapo maiten rikek luai, na katapo laba luai animem, na namemta lapo tav lomlon ania ta namem to. ⁹ Sikei, namemta lapo ago asukang asi mat, ani namem ago ta lomlon an

animem, sikei namem lomlomom ta God, voiang kapo nas ani tak atadut ani ri vap mat. ¹⁰ Nia kata asapang imem pelek a taun rikek ang, na ani ka uli asapang lak animem. Ninia, namemtala atung kamem lomlomom singina, ta ka anguan asapang an animem, ¹¹ na mi pakangai animem si sokotuk, asukang a vap miang ki posong aro marai imem, si roron ang a God kata alis ia singimem, lakat kuli kami keve sokotuk miang.

Kana tav serei e Korinto

¹² Namempo angkoai ro si mengen alava tatamem asukang ke. Le si kamem vinga daus, namempo mengen amalangas ta, e mataria i ri vap i kuli rina, na alaba ina e matami, kamem lau i ago katapo daus luai na tutuman val kana vubuk a God. Parik using namempo atogon a masam i kuli rina ke, sikei using kana roron a God. ¹³ Using parik namempa salik ta mangsikei a vuk mengen mipo tav angkoai si taot na nas ania. Napo atumata ¹⁴ ta kami nas ka tapunuk, val lenginang mitala nas lik asukang ke ta, kami kus aminaung tatamem ka asukang val kamem kus aminaung tatami, si kana taun a Volava Iesu.

¹⁵ Au, using nata atogon a nas ro suke, kag vubuk aino ta naka serei aino singimi, ani mi arai anig amatan pongua, ¹⁶ using nata lapo lomlomomoi ani an ago tul si kag pasal ane Makedonia, au na e mung asi me serei tul pok singimi, na asi kami pakangai anig si kag pasal ane Iudaia. ¹⁷ Sa, taun natapo buk ia asukang, nata lomlomomoi angvolai? Si kag lomlomomoi ani paspasal ke, sa, katapo bil val ri vap i kuli

rina kipo ainak tapai na ki misag pok? ¹⁸ Parik. God kapo nas atutuman luai ta parik namemtapa lomlomonai angvolai, asi kamem ainak tapai na misag pok. ¹⁹ Arai, nat i God, nang a Iesu Karisto, voiang namemtala akuskus imi tatana, nau, Siluano na Timoteo, parik kapa igenen lomlomonai angvolai, sikei kana lomlomonai kapo uli korong luai. ²⁰ Keve palapalatang aongos si God kipo tutuman singina, tukulai ina namempo posong ta tutuman singina, ani God nia ka luk a urmaus. ²¹ Au na God, nia akorong katala vil imem asi kamem tung akit kuvul ve nami si kara angtogon ve Karisto. Kata atung imem ani namem abis ania, ²² na kana akanangai kapo ago singimem ta namem kakana, na Malanganto ina kapo ago e vingamem val samui akanangai, asi samui suai aongos lak.

²³ God kapo arai ani nei vingag, ta kag tav serei e Korinto, ani na ago ta vil arikek an animi. ²⁴ Parik napa posong ia asukang ta napo tuka-raunai animi si kami to i lomlomon, parik. Sikei namempo abis kuvul ve nami ani kami uruk, using le si kami lomlomon

2

na milapo tung akit aro. ¹ Using natala saupai ta, naka ago ta anguan serei an man ka vil amakus imi. ² Arai, man naka vil amakus imi, nala kovek i mangsikei si auruk anig, using natala vil amakus imi. ³ Si kag buk i salik, nata mengen velai ani kalinga madot, vei nganing nala serei, na vap ang kipo vap ro asi auruk anig, kila vil amakus iau, using natapo lomlomon ta nami

aongos, mi togon a sikei palau a uruk val nau. ⁴Io, natala salik animi kuli kui lava e nei lomlomon ig kuvul velai ani tangis lava, parik using asi vil amakus palau animi, sikei asi akalit animi ta tavirimok i vinga ro ang napo atogon ia animi.

Lomon suai ani lau rikek

⁵Igenen vo asereiai ani makus ke, parik katapa amakus iau. Sikei kapo asukang ta katala vil amakus imi aongos, sikei naka ago ta posong an ta nami aongos luai. ⁶Ani igenen ang, lenginang nami mipo miang mitala amiming ia na kalapo angkoai e iang. ⁷Mi pasal taun ia, mi lomom suai ani kana rikek na mi pakangai ania, vei makus lava kala vil arikek luai ania. ⁸Napo sokotuk imi ta mi akalit amalangas luai ta kami vinga roron taun ia. ⁹Tukulai i kag salik ani buk ang, using natapo buk atokngai animi, asi kag nas ta mipo longong korong iau si keve bil aongos ke vo parik. ¹⁰Man mitala lomom suai ani lau lok si mangsikei, nau kapa. Using nau, man nata lomom suai ani sa, man kapo atogon ta bil asi kag kun lomom suai ania, io, natala lomom suai ania e matana i Karisto si pakangai animi, ¹¹vei Satan kala atogon pangau asi akipang anira, using tarapo tav vongvong ani kana keve lomlomoni.

Mamakus na lomom aus

¹²Taun nata serei e Toroas si kag an akus ta akus ro i Karisto, Volava katala tavasai anig tatana asi kag abis, ¹³sikei parik natapa lomom aus using natapo tav sabonai lak ani tungag ta Tito e iang. Asukang a nala posong ro singiria, na nala pasal pelek iria ane Makedonia.

¹⁴ Sikei posong aro ane si God, using le si kamem angtogon ve Karisto, na kapo kamem ainoinoai val tulava katale dual suai ani keve mamaiten aongos. Au na le singimem, sain roron i malangas ania ka pasal apapanai si keve rina aongos. ¹⁵ Using namempo asukang val bil sain roron Karisto kapo alis ia taun a God, na ri vap aongos kipo nasai ania, ria vap ang kipo pasal taun a vilvil ato, na ria kapa kipo pasal taun a kui asikei. ¹⁶ Si mang matan kapo sain i mat, na si mang matan kapo sain i to. Si kapo angkokoai si tung ani abis asukang ke? ¹⁷ Using parik namempa asukang val vap duk, kipo atos ta kana mengen a God asi luk kapkap, parik. Sikei namempo atutuman. God kata atung imem ani abis ke. Namempo mengen e matana i God lakat kuli kamem angtogon ve Karisto.

3

Abis i palatung tanginang

¹ Sa, namemlapo akusku alava tatamem? Vei mipo sekuat nanging ta namempo inongos taun a panbuk ane singimi, vo le singimi, asi mengen amalangas tatamem, val mang matan kipo inongos taun ia? ² Parik. Using nami akorong mipo panbuk asi mengen amalangas tatamem, na mita salik ia e vingamem. Na ri vap aongos kipo taot ia singimem na kipo nas ia. ³ Na si selen ang mipo atai amalangas ta mipo panbuk i salik ta Karisto, le si kamem pakangai animi. Parik katapa salik ia ta bil ke tarapo salik buk tatana, parik. Kata salik ia ta Malanganto i God vopo to ang. Parik katapa

salik ia kuli vuk iat papanai, parik. Kata salik ia kuli vinga i igenen.

⁴ Sukana na tukulai i kamem nas ta le si Karisto namempo angkoai si abis ke e matana i God.

⁵ Namem akorong namempo tav angkoai si atai ta mangsikei a abis ro namempo koi si abis aro ania, parik. Sikei namempo angkoai le si kana dual a God, ⁶ nia akorong kata atung imem, ta namempo angkoai si pakangai ania si abis i palatung tang-inang, voiang parik kapa sausaupai i salik, sikei kapo bil i Malanganto, using a sausaupai i salik ka ausingai anira taun a mat, sikei Malanganto ka ausingai anira taun a to.

⁷ Au na selen suke taun a mat, kapo bil i salik kuli keve vuk iat, kata serei velai ani mang minaungan, using ri Israel parik kitapa angkoai si tun ani nona i Moses, using katapo mang alava luai, kantanem e mung asi aingik suai lak ania.

⁸ Au sa? Papakangai i Malanganto ke, parik kapa serei velai ani mang minaungan tavirimok luai?

⁹ Arai, man a papakangai aino ang kata atogon a mang minaungan sikei kata lis a lomon kinle ani rikek, sa si papakangai ang kapo vil akorong a igenen? Io, mang minaungan ina kapo aunai tavirimok ani papakangai aino ang. ¹⁰ Tutuman, a bil ang katapo atogon a mang minaungan singina aino, kana kapo angkoai palau val nia parik kapa anguan mang minaungan an, using a bil tanginang kalapo mang minaungan alava.

¹¹ Arai, man a bil asi aingik suai lak kata serei velai ani mang minaungan, sa si bil ang ka ago asikei? Minaungan i mang ina kapo tavirimok lava.

¹² Asukang a using namemlapo taukai i bil suke, velai ani atumata taun ani roron ina, namempo abis velai ani kovek luai i lolokovo. ¹³ Parik kapa bil val Moses, using kata pakut a nei nona ta vakup ani ri Israel ki ago ta arai ani mang ina si la tadap suai. ¹⁴ Sikei, lomlomoni iria katapo tabat. Using lak si taun ke, man kipo tataot a mengen i angainainakai kavang ang, vuk vakup ang lak kapo ago e iang. Parik kapa pasal suai, using si angtogon ve Karisto papalik, e iang kala pasal suai. ¹⁵ Sikei tung lak si taun ke, man kipo tataot a mengen si Moses, vakup ke kapo pakut bat a vingaria, ¹⁶ au na man a mangsikei kala pokai ania taun a Volava, kala pasal suai a vakup ang. ¹⁷ Io, Volava nia na Malanganto. Au na man a Malanganto i Volava kapo ago, nang e iang kapo togon a kalakala. ¹⁸ Tara aongos, tarapo tun a mang minaungan i Volava na kapo kovek i vakup si pakut bat ani nei nora, na nia akorong kapo sakolai anira, asi kara asukang val nia, na mang minaungan ina kalapo polok alak paspasal singira, angkokoai val kana lomlomoni a Volava, nia na Malanganto.

4

Pukun i abis ta roe palau kapo teng a bil roron

¹ Asukang, using namemta lapo abis si abis ke, lakat kuli kana ngorem a God, parik namempa lomlomoni i ngau. ² Sikei namemtala tutaliung akipai luai ani mamain ta laulauan visuk, kipo itoitoni musik ania. Namempo misag luai ani apupu ani ri vap, na gulang ta kana mengen a

God ka ago luai. Sikei namempo buk mengen e ring malangas ta tutuman e matana i God, ani ri vap aongos siksikei ki kinle korong imem ta namempo saka matan vap an. ³ Au na man a akus ro ke namempo akus tatana kapo ago e mung i pakpakutan, kapo asukang nang singiria vap ang kipo pataun a kui asikei. ⁴ Na god kapau i kuli rina ke kalapo vil aba kari lomlomoni na vap tav lomlomon ke, ani ki ago ta kinle korong ani malangas i akus ro i kana urmaus a Karisto, voiang kapo kankanuai luai i God. ⁵ Arai, parik namempa akuskus pok tatamem, parik. Namempo akuskus ta Iesu Karisto, nia na Volava. Na namem, namempo keve asosokai e matami, na urmaus ane si Iesu. ⁶ Using a God vo antok ang ta malangas ku mang nei vong itum, kamela kun mang kapa e vingamem, ani namem nas a urmaus i God, nang kapo mang e nona i Karisto.

⁷ Sikei namempo teng a bil roron luai ke si pukun imem, voiang kapo pukun i abis ta roe palau, asi kamem akalit amalangas aro ta God nia papalik kapo atogon a kitmat lava, na namem parik luai. ⁸ Kipo uli vil akui animem si selen miang, sikei parik namempa ngau luai. Namempo lomlomoni miang, sikei parik namempa mamakus luai. ⁹ Kipo lu imem, sikei parik namempa kovek luai i tungamem. Kipo atokngai raung animem, sikei parik kipa vil punuk imem. ¹⁰ Io, si keve taun aongos, namempo ainak ani kui val Iesu, ani to ke si Iesu ka kun mang e pukun imem. ¹¹ Using namem, si to i pukun ke, namempo uli duai ani kui marai tung ani Iesu, ani to ang si Iesu ka mang amalangas aro si pukun vopo mat palau

ke. ¹² Asukang ke ta namempo duai a kui, au na nami mipo teng a to. ¹³ Au na using namempo atogon a sikei palau a ararai i lomlomon val vo salik ang ta, **Nala lomlomon na natala mengen**, io, namem kapa namempo lomlomon na namem-tala mengen, ¹⁴ using namempo nas ta iuang vo tak atadut ang ani Volava Iesu pelek a mat, ka kun tak atadut kapa animem val Iesu, na ka songo alak imem, ani tara kuvul ve nami, taran ago ve nia. ¹⁵ Keve bil aongos ke, asi pakangai animi, asukang ta kana roron ka papanai taun a vap miang, na e iang laulauan i posong aro ani God ka polok ani ka luk a urmaus singina.

Pasal si lomlomon

¹⁶ Asukang a parik namempa angkoai si lomlomonai ngau, kantanem a pukun ke kalapo tatalupeu aliu. Sikei vingamem kapo uli atogon ani kov tanginang i uruk si keve taun. ¹⁷ Using a kui lik i vuk taun ke kapo usausa imem si luk ani minaungan tavirimok, voiang kapo petekai luai. ¹⁸ Parik namempa atumata using a keve bil tarapo arai korong ania, parik. Sikei namempo atumata ta keve bil ang parik tarapa arai korong ania. Using, bil ang tarapo arai korong ania kapo bil i taun ke palau, sikei bil ang tarapo tav arai ania, kapo bil i to asikei.

5

¹ Using namempo nas ta man kala tagoeng a lu i ago tul ke namempo ago singina kuli rina, namemla atogon a lu i alis ang ta God, lu voiang parik kitapa abis ia ta kunga, sikei kapo bil i

metekuku na ka ago asikei. ² Using si pukun ke namempo rusming a namempo buk alava ta namem atogon a pukun metekuku, ³ ani man namemla atogon ia, parik namemlapa pukun varas palau. ⁴ Using si taun ke namempo ago si pukun ke, namempo rusming velai ani maiten e vingamem, parik using namempo buk mat pelek ania, parik. Sikei using pala namempo atogon a vubuk lava si atogon ani anu tanginang. Asukang a pukun ke, voiang kapo ago asi mat, ka sakol luai ane si to. ⁵ Au na God akorong katala usausa imem ani namem atogon ia. Na ninia palau kata alis imem ta Malanganto ina, asukang val samui akanangai.

⁶ Asukang a namempo uli vinga uruk na namempo nas ta taun namempo ago si to ke, parik lak namempa ago kuvul ve Volava si kana lu. ⁷ Arai, lomlomon kana namempo pasal singina, parik ta sa namempo arai ania ta mata ke. ⁸ Namempo vinga uruk, na namempo buk ago akipai ani pukun ke, si kamem an ago nei kana lu na Volava. ⁹ Asukang a namempo atogon a vubuk ke ta, namem uli vil auruk ania, kantanem man e ke si pukun ke, vo e pangkul ve nia. ¹⁰ Using tara aongos lak, tara an tung e malangas i matana i Karisto ani kan sui ira, na siksikei lak kan luk kana seupok, angkokoai si saka nem an kata abis ia si taun katapo ago si pukun ke, man katapo lau roron vo lau rikek.

Angtunganan pok ve God

¹¹ Asukang, using namempo nas a Volava ta nia kapo igenen si kamem mamaila, namemtapo

abis asi kamem tak ani ri vap, au na God kapo malangas aongos imem. Napo lomlomon ta nami kapa mipo malangas nei lomlomonai imi. ¹² Parik namempa buk anguan alatun animem pok e matami, parik. Sikei, kamem avibisan ka tukulai i kami aminaung tatamem, na asukang kapa mipo angkoai si ngenget ani matan vap ang kipo kus aminaung pok tataria si kari tutungan e mataria i ri vap, na parik ta kus aminaung i bil ang nei lomlomon iria. ¹³ Arai, man namempo mengen val nio, ke God ta bil. Au na man namempo mengen val vap malangas, kapo animi. ¹⁴ Using kana vinga roron a Karisto kapo saupai ani kamem to, using namempo nas luai ta sikei a igenen kata mat ani ri vap aongos, asukang a ri vap aongos kitala mat. ¹⁵ Na katale mat ani ri vap aongos, ani vap ang kipo to, ki ago ta anguan to aniria akorong pok, sikei kari to ani vo mat na tadut pok ang aniria.

¹⁶ Asukang a namem, le si taun ke, parik namempa anguan arai ani ri vap ta mata i kuli rina ke, parik. Tutuman aino namemtapo arai ani Karisto ta ararai i kuli rina ke, sikei kana parik luai namempa anguan ararai asukang an. ¹⁷ Asukang a man a mangsikei kapo angto gon ve Karisto, e iang kalapo serei atanginang. Bil kavang katale pasal suai, na bil tanginang kamela serei. ¹⁸ Keve bil ke, God katale abis iria, using le si Karisto nang a God kata vil imem ani namem angtunganan ve nia na kala alis imem ta kirim asi akus ani ri vap ta ki angtunganan pok ve nia. ¹⁹ Asukang ke ta God katapo ago si Karisto ani ka tak a kuli rina asi kana me angtunganan

pok ve nia, na parik kalapa taot kari lau rikek ani ka amiming iria. Na kata apaus imem ta mamaiten si akusku ta mengen i angtoyon pok ke ve nia. ²⁰ Asukang a namemlapo nguruna i Karisto, na kapo asukang ta God kapo songo imi si kalingamem. Namempo sokotuk imi, si asan i Karisto, mi vil imi asi kami serei angtasimal aro pok ve God. ²¹ Vopo kovek luai i lau rikek ang, God kata arai ania val katapo igenen rikek, anira. Na le singina, God katala asaul pokai anira ani tara igenen korong e matana i God.

6

¹ Au na taun namempo abis kuvul ve nia asukang suke, namempo aikut imi ta mi ago ta luk ani roron ke si God, na mi lomom apalau ia. ² Using kapo antok ta, **Si taun roron ina, nata longong imi, na si taun ro si vil ato animi, nata pakangai animi. Tutuman luai, kana kapo taun roron, kana kalapo taun si luk ani vilvil ato.** ³ Parik namemta amatung kiksavang nei selen si ri vap, asukang ani ka kovek i oring aniria si pege arikek ani kamem abis. ⁴ Sikei, using namempo asosokai si God, namempo angkoai si alatun animem si bil miang. Namemta tung akitmat, namemta ago nei kui lava, nei keve mamaiten, ⁵ kita ngamis imem, kita alakai animem nei akangbat, namemta siang nei angvisvis, namemta abis amadot, na tav rot aro, namem buk angan. ⁶ Sikei, namemta daus aongos, namemta masam aro, namemta ananap, namemta pakangai ani ri vap, namemta atogon

a Malanganto Gogoai, na vinga roron kovek i kapau. ⁷ Namemta uli pege atutuman aro, namemta teng a kitmat i God. Keve laulauan korong suke, kipo asukang val bil roron si pakangai animem si visvis ke. ⁸ Kantanem a tun kinle vo mirik, kantanem a mengen rikek vo posong ro. Man kipo arai animem val vap kapau, sikei namempo uli pege atutuman. ⁹ Man kipo tav arai kinle animem, sikei vap duk lak kipo nas aro imem. Man kata lapo asukang ta namemtala mat, sikei arai, namempo to. Man kipo amiming imem, sikei parik kitapa vil amat korong imem. ¹⁰ Man kapo asukang ta namempo mamakus, sikei namempo uli atogon uruk. Man kapo asukang ta namempo logo, sikei namempo vil atauia ri vap miang. Na man kapo bil val namempo kovek luai, sikei namempo duk ta bil miang.

¹¹ Namemtala mengen suai aro singimi ri Korinto. Vingamem kapo tavas aro. ¹² Parik ta namem, namempa vil akit kara angtunganan, sikei nami akorong pok, using a vingami kapo kit. ¹³ Napo mengen imi val nami kag inatus. Mi ngenget kag lau. Mi kun tavas aro kapa ani vingami.

Lu i atailai si God

¹⁴ Mi ago ta paus kuvul an ve vap tav lomlomon. Using parik kapa angkoai si igenen lau roron kilong abis kuvul aro ve igenen katakai putuk saupai. Parik kapa angkoai si malangas ka angtunganan ve vong itum. ¹⁵ Kapo tav angkoai si Karisto kame uruk kuvul ve Beliar. Ka tav angkoai luai ta igenen lomlomon kame angtogon

ve igenen tav lomlomon. ¹⁶ Kapo tav angkoai luai ta lu i atailai si God ka angainakai ve lomlomonai i tangatangai. Using tara na lu i atailai si God vopo to ang. Asukang val God kata antok ta, **Naka to singiria, na naka pasal nei liuan iria. Ki posong iau ta nau kari God, na nau na atogon iria val kag matan vap.** ¹⁷ Asukang a mi papelek iria na mime ago akipai aniria. Volava kapo antok. **Ago luai ta sigil ani bil kapo visuk, na naka songo asung imi.** ¹⁸ Na mi kin iau ta tamam, na nala atogon imi val kag

7

keve nat kavulik. Volava tavirimok kapo antok. ¹ Asukang ke, petau mipo angtogon ve vingag, using tarapo atogon a keve mengen roron ke, kapo ro tara vil adaus aro pok ira pelek a keve bil ang kapo vil avisuk a pukun ve malanganto ira. Tara mamaila velai ani lolokovo ani God ani kara paspasal aongos ka daus.

Uruk ani lomom pokai

² Mi tavas animem ta vingami. Kata kovek i sikei namemta vil arikek ia. Kata kovek i sikei namemta goeng ia. Kata kovek i sikei namemta bui ia ta kamem tauia, kapo kovek luai. ³ Parik napa mengen asukang ke asi mengen arikek animi, parik. Using natala antok ta namempo uli atogon animi nei vingamem, man tara mat vo tara to, sikei tara uli sikei lak. ⁴ Napo atumata tatami, ta mi abis aro luai. Napo kus aminaung alava tatami. Napo atogon alomonaus lava using nami. Kantanem a keve mamaiten napo asalak ia, sikei napo uruk alava luai.

⁵ Io, using taun ang namemta serei e Makedonia, pukun imem parik katapa angkoai si ausai aro using keve oring aongos namemta duai a kui singina, angvibis e komo, na leng nei liuan i kuvkuvulan i lomlomon. ⁶ Sikei God, nia vopo anatok ani vap ngau, kata anatok imem si serei ke si Tito. ⁷ Na parik ta si kana serei papalik, sikei using kata antok imem ta mitala kun anatok ania. Kata antok imem kapa ta kami buk alava animem, kami mamakus, na kami vinga manas asi tung kuvul ve nau, na si oring suke nala uruk alava luai singina. ⁸ Using vei nganing natala vil amakus imi ta keve mengen i kag buk, sikei parik napa lomom ia ta kapo rikek si salik ani mengen ang. Tutuman, aino natapo lomom ia ta vei nala bil arikek nganing using nalapo arai kinle ta panbuk ang kata vil amakus imi si vuk pangau lik palau. ⁹ Sikei kana vang, napo uruk alava luai. Parik using mita lapo makus, sikei using le si kami la makus ang, mitala kinle korong na mila lomom pokai. Na makus ang nang a God kapo buk ia singimi, asukang a kapo kovek i bil mipo rikek singina marai imem. ¹⁰ Na makus ang God kapo buk ia, ka atogon uai, lomom pokai nang. Au na le iang vanang vilvil ato, na mamakus kala kamus. Sikei makus val kuli rina kapo nas ia, uai ina mat akorong palau. ¹¹ Mi arai, makus ang a God kapo buk ia kala togon uai, using milapo lomlomoni aro. Mita amalangasai sumasuma ta bil ang, mita misag ania, mita tapping, mita vubuk ve kaisap asi vil ani lau roron, na mita buk ta ka atogon a amiming si bil ang. Si keve oring aongos suke, katapo kovek i oring asi posong arikek animi.

¹² Io, kapo tutuman nata alis imi ta panbuk ang, sikei parik natapa lis ia using a sikei a igenen kata abis a rikek, na parik kapa using a igenen kata kata vil arikek ia, parik. Sikei panbuk ang nata lis ia, napo buk ani mi anguan atogon ani manas nei vingami taun imem, na mi tun kinle korong ia e matana i God. ¹³ Au asukang namemla lomonaus.

Au na lakat kuli alomon aus ang, namempo uruk alava luai using namempo kun arai sabonai ani uruk si Tito, using parik kapa anguan lomlononai amiang an animi aongos. ¹⁴ Natapo kus aminaung tatami, si taun natapo mengen ve nia, na katanla kinle korong ta parik natapa kapau ia. Kamem lau i mengen taun animi kapo uli tutuman aro, na asukang luai kapa, si kamem kus aminaung si Tito, using kapo malangas ta namempo atutuman. ¹⁵ Na vingana kapo buk alava imi, taun kapo lomlononai ani kami lau i longong aro, na kami mamaila aro na mita songo alak ia. ¹⁶ Napo uruk alava using napo atu mata animi ta mi vil apunuk luai ani bil ke.

8

Akamusai aro ani lomlononai i alis

¹ Keve tungamem, namempo buk ta mi malangas a lauluan roron ang a God katala asereiai ania si keve kuvkuvulan i lomlonon e palpal Makedonia. ² Kari kui kata atokngai amadot luai aniria, sikei lak kitapo uruk alava. Kita aunai logo luai, sikei lak kita alis alava. ³ Napo atai amalangas atutuman ta kitapo lis angkoai val sa kipo atogon ia, na soliu kapa kari togtogon.

Na katapo kovek i mangsikei katapo aisul iria. ⁴ Kitapo aikut aro imem asi kamem atolongon aniria, ani ki kun alis kapa si angasik ani ri vap daus po kudik luai ang. ⁵ Namemtapo buk ta ki abis aroron, sikei kita abis aro luai. Laba ina, kitala lis aino pok tataria ane si Volava, au na taun imem kapa, using namempo ususing kana lomlomonai a God. ⁶ Le iang a namemla asok a Tito ani kan abis ve nami, val katala tutupongai lenginang, ani ka pakangai animi si akamusai aro ani lomlomonai si abis ani alilis ke. ⁷ Sikei, kapo ro kami selen i alilis ka kun talupus aro. Ka asukang palau val kami lau i lomlomon, kami lau i akuskus na lau i lomlomonai aro, na kami vinga roron taun imem. Asukang a avibisan kapa i alilis ke ka kun talupus aro luai.

⁸ Parik napa mengen asukang ke using napo aisul akit imi, parik. Sikei napo buk atai animi ta lomlomonai ro i vap suke, asi kag kinle ta kami vinga ro kapo tutuman vo parik. ⁹ Using mipo malangas kana laulauan roron kara Volava Iesu Karisto. Kantanem kana tauia, sikei katapo lomon imi, na kamela serei asukang ta igenen logo, using kana vubuk ta le si kana logo, mi tauia. ¹⁰ Napo mengen imi ta kag lomlomonai, using matas la kamus ang, nami mitapo aino luai i vap si tutupongai ani abis ke, au na mipo ainoai i vap kapa si atogon ani vubuk roron ang. ¹¹ Kanat, mi akamusai aro ania. Using kapo ro ta kami uruk si abis ania ka akamusai aro ani saka nem an mipo lis tatana le si kami togtogon. ¹² Using man kupo atogon uruk, kapo ro lis angkokoai aro palau val sa kupo atogon ia, parik ta bil ang kupo

kovek ina. ¹³ Parik napa mengen ta mang matan vap ki kalakala, na nami si sunguk ani mamaiten, parik. Sikei kapo ro ta mi angkokoai palau ve ria. ¹⁴ Nami mipo duk si taun ke, kapo ro mi pakangai ani kari inongos, asukang a man mila inongos iles aliu, kila kun atogon angkoai si pakangai animi, asukang a mila sikei palau, ¹⁵ asukang val kita salik ia ta, **Vopo paspasuk alava ang kapo angkokoai palau val vopo paspasuk alik ang.**

Tito ve volo tungana

¹⁶ Napo posong aro na God using katale iton a vingana i Tito si kana atogon ani vubuk tutuman ro si pakangai animi. ¹⁷ Using katale maramarak si abis ani bil ang namemtala sokotuk ia singina. Laba ina, ninia akorong, using kana lomlomoni vola roron, katale pilak ta nia akorong kame serei singimi. ¹⁸ Au na namemla asok a mang tasimem kuvul ve nia, keve kuvkuvulan kipo nas aro luai ania, le si kana akuskus ta akus ro. ¹⁹ Mang bil kapa, keve kuvkuvulan kitale apaus ia ta kirim ke, ani ka auai ve namem si luk akuvul ani alilis ke. Ani namem teng a avibisan ke ani asan i Volava ka mang alava luai, na asi akalit kapa ta kamem vubuk asi pakangai. ²⁰ Using kamem lomlomoni asukang ke ta ka ago ta sikei ka mengen arikek animem si alilis roron ke namempo usausa asi an alis ania. ²¹ Using kamem vubuk ta avibisan ke, ka talupus e matana i Volava, na e mataria kapa i ri vap aongos. ²² Au io, namemlapo asok irilong kuvul ve mang tasimem, namemtala atokngai ania si keve taun, na namemla arai ta kapo uruk si bil

miang, sikei kana uruk kapo laba using kapo atu mata tatami ani mi abis aro. ²³ Ani Tito, kapo tungag na namemlongpo abis kuvul si angasik animi. Ani ngono tasimem kilongpo pasal ta asok le si keve kuvkuvulan, rilong kapa kilongpo kun amangai ani Karisto. ²⁴ Asukang vang, mi akalitai ani volo igenen ke ta kami vinga ro, na kitol arai ta kamem kus aminaung katapo tutuman, asukang a kara keve kuvkuvulan aongos ki kun tun kinle korong animi.

9

Alilis taun ri vap daus

¹ Ani avibisan si angasik ani mamain ta vap daus, kapo tav inongos taun luai anig si salik taun animi tatana. ² Using napo nas kami uruk si abis na kapo vil aminaung iau e mataria i ri Makedonia, using natala antok iria ta ri Akaia kitala usausa le si matas la kamus ang, na amiang iria kitala arai ani kami vinga manas, na kilapo kun atogon ani vubuk lava asukang. ³ Sikei napo asok a volo tasimem using napo misag ani kamem kus aminaung tatami ka bil palau, using natapo buk ta mi usausa val natala antok iria, ⁴ vei mang matan i ri Makedonia ki auai ve nau na kinla arai ta parik lak mitapa usausa, na namemla mese e mataria si lomlomonai ke. Au na kami mese lava, naka ago ta mengen an tatana. ⁵ Asukang a napo lomlon ia ta kapo ro naka atai akit aro na volo tasimem, ani kian itoitonai aino ani mengen ro ke mita palapatung tatana, ani ka roron na ka

usausa kapa. Parik kana using napo sulai animi, sikei using kami lomlomonai roron.

⁶ Kapo asukang ke. Igenen ang kapo sukal alik, kana paspasuk ka liklik luai, na igenen ang kapo sukal alava, ka paspasuk alava velai ani uruk tavirimok. ⁷ Siksikei, kapo ro ka alis akorong si kana lomlomonai. Nia akorong ka uruk si alis, na ka ago ta lomon ania ta mangsikei kapo sulai ania. Using God kapo buk iria vap ang kipo lis velai ani uruk nei vingaria. ⁸ Au na God kapo angkoai si lis alava luai animi ta mamain ta roron aongos. Na taun mi atogon angkoai aro, mila kun angkoai kapa asi uli abis aro ani mamain ta avibisan roron aongos. ⁹ Val mengen i nei salsalik ta, **Katala lis alava ani keve rina aongos, na ani ri vap logo. Kana selen korong ka ago asikei.** ¹⁰ Nia kapo tukulai i keve bil asi sukal na ka aserei ai ani pok ina, na kapo asukang palau ta nia kapo tukulai i keve bil ang mipo lis a mang matan tatana, ninia ka vil alava na uai i kami lau korong. ¹¹ Mi tauia si keve bil aongos, asi kami alis alava, na man nameman alis suai ania singiria, ki posong ro ane si God. ¹² Using si kami avibisan i alilis taun ani mamain ta vap daus, katala angasik iria si kari inongos, sikei laba ina, kapo aserei ai ani tavirimok lava i posong ro ane si God. ¹³ Taun kipo kinle ta mipo atutuman si abis ke, kila alatun a God, using kilapo arai ta milapo kun kinle ani akus ro i Karisto, na mipo abis using ia, ki arai ani kami uruk si alilis lava si pakangai aniria, na ki arai kapa ani kami angtunganan kuvul ve ria na ri vap aongos. ¹⁴ Na si kari keve taun i sokotuk ki kinle imi, using kana

alilis roron luai a God taun imi. ¹⁵ Posong ro ane si God si kana tavirimok lava i alilis, parik tarapa angkoai si taot pasuk ania.

10

Tukulai i abis roron, Volava

¹ Nau Paulo, napo sokotuk imi velai ani ananap na vinga marip val Karisto. Vei nganing a mang matan kipo antok ta napo igenen nok taun napo ago ve nami, sikei taun napo tav ago ve nami napo igenen ki. ² Sikei napo buk alava imi ani mi bil aro, asukang ani man nala serei, nala ago ta ki an animi, using natala usausa luai si kag ki ani vap ang kipo sekuat ta namempo using a lomlomonai i kuli rina ke. ³ Kapo tutuman namempo ago si to ke, sikei visvis ke namempo ago neina, parik kapa bil i kuli rina ke, parik. ⁴ Using a keve bil namempo visvis tatana, parik kipa keve bil i kuli rina ke. Sikei God kapo li madot si galang suai ani mamain ta omo kitmat. Namempo angkoai si galang suai ani saka matan lomlomonai an, ⁵ saka tubat i alalakas kipo tadut asi ogbat ani malangas i God. Namem teng akit a mamain ta lomlomonai asukang, ani ri vap ki longong papalik a Karisto. ⁶ Namempo usausa si tatapokai aniria kipo longobot, man mitala nas a laulauan ro i longong.

⁷ Mi arai ani sa kapo ago e malangas i matami. Man a mangsikei e iang kapo mengen alava ta ninia ke Karisto, kapo ro nia akorong pok ka anguan lomlomonai aro ta kapo asukang, namem kapa, namem ke Karisto. ⁸ Vei nganing kapo

ararai asukang ta nalapo kus aminaung luai ta namempo atogon a roron le si Volava, sikei parik luai kapa angkoai si naka mamaila singina. Volava kata lis imem ta roron asi itoiton animi, na parik ta si me galang. ⁹ Ka ago mi arai anig ta napo aleleng imi ta kag keve panbuk, ¹⁰ using mang matan e iang kipo antok ta mengen i kana keve panbuk kapo maiten na kapo sunggil alava, sikei taun katame serei e ke ta pukun ina, katapo igenen malum lik palau, na kana keve mengen kapo tav mamaiten. ¹¹ Matan vap ang, kapo ro ki nas aro ta keve mengen namemta posong ia nei panbuk ang, namem abis lak iria man nameman serei.

¹² Using namempo misag ani alangtongai animem ve vap ang kipo aminaung pok tataria, using man ki alangtongai aniria ve mang anu, kipo kovek i masam. ¹³ Sikei namem, namempo tav angkoai luai si kus aminaung ta mang saka abis an God parik katapa asok imem si abis ania. Namem telan akorong si sa na God katale lis ia singimem, ani kan sakam kami palpal kapa. ¹⁴ Parik namempa kus aminaung soliu kana, asukang ta parik namemta lapa serei tapai singimi, parik. Using namemtala serei korong tung si kami palpal asi an akus animi ta akus ro i Karisto. ¹⁵ Parik namempa kus aminaung ta keve rina namemta tav abis singina, na parik kapa namempa kus aminaung ta abis i teng ta mang matan, parik. Sikei namempo atu lomlomon tatami ta kami lomlomon ka uli polok, au na kamem ring ipo abis si kami palpal ka serei apapanai luai, ¹⁶ ani le singimi namem pasal

avunga taun a mang keve rina kapa ta akus ro, na namem ago ta kus aminaung palau an ta abis ang a mang igenen petekai katala abis ia nei kana matang. ¹⁷ **Mangsikei, man kapo buk kus aminaung, kapo ro ka kus aminaung ta Volava.** ¹⁸ Using si nang kapo posong aro pok ia, kapo tav angkoai si ainak ania, sikei igenen ang a Volava akorong kapo posong aro ia.

11

Aiveven vei aposel kapau ka apupu imi

¹ Napo buk ta mi lomomon suai anig using naka mengen tapai val igenen nio. Au kanat, milapo lomomon suai anig? ² Napo karamata imi le si kag angnanasai ve God, using natala itoitonai animi val aina daus asi kami osongon ta Karisto. ³ Sikei napo leng vei nganing mila asukang val Eva, taun a kene ang kata apupu ia ta kana keve nas roron, na kami keve lomlomomoni ro tutuman kala pasal akipai ani Karisto, na parik milapa anguan buk bil an val mipo kana aina daus. ⁴ Mi arai aro, using a mang matan vap kipo serei na kimepo akus kus ta Iesu petekai, Iesu ang parik namemtapa akus imi tatana, na milapo atogon a malanganto na akus ro petekai, voiang parik namemtapa akus kus imi tatana, sikei milapo uruk palau si ainak aniria. ⁵ Arai, natala taot iau ta parik napa liklik ani vap ang mipo taot iria val kami keve aposel tavirimok. ⁶ O, vei nganing napo tav katak ta lau i pege atalupus aro val ria, sikei si nas, napo atogon a nas. Singina namemtala amalangasai aro aongos

ania singimi, si sa namemta mengen tatana, na si kamem laulauan kapa.

⁷ Au sa, natala bil arikek kana si vil alik pok anig ani nami mi lakat, taun natapo tav ainak ani mi seupok iau? ⁸ Mamaiten asi me abis ke singimi, nata agon ia si mang keve kuvkuvulan, using kitapo uli pakangai anig, ani ka koi iau si pasal na nanla pakangai animi. ⁹ Na si taun ang natan ago ve nami nata atogon inongos, parik natapa vil amaiten a sikei. Using kag inongos, keve tungara le Makedonia kita apunuk ia, asukang a parik natapa buk vil amaiten animi si bil lik pulakai, tung kana lak. ¹⁰ Napo mengen ta tutuman, val kana tutuman a Karisto singig, ta napo kus aminaung kuli oring ke, na ane nei keve palpal suke e Akaia, kipo tav angkoai si atakun ani kag kus aminaung. ¹¹ Sa tukulai ina napo lau asukang suke? Using parik napa atogon imi e vingag? Parik! God kapo nas ta napo atogon imi.

¹² Au na sa napo abis ia, naka abis aliu lak ia, using napo buk ta ki ago ta atogon pangau an si kus aminaung pok tataria akorong, ta kari laulauan i abis kapo asukang palau val namem. ¹³ Using vap ang nang parik kipa aposel tutuman. Kipo abis palau asukang asi kari akipang animi, na kipo pokai aniria asi kari ararai val ke Karisto ta keve aposel. ¹⁴ Sikei tarapo tav taping. Ke Satan akorong ta lau using kapo pokai pok ania asi kana ararai val angelo minaungan. ¹⁵ Asukang a parik tarapa taping alava ani kana keve asosokai, man ki kun pokai pok aniria si kari ararai val keve katakai i lau korong. Akamusai iria ka asukang

palau val kari abis.

Keve mamaiten

¹⁶ Naka anguan antok an, mi ago ta arai anig val napo igenen nio palau. Na man mipo arai anig val igenen nio palau, kapo ro mi lomom suai anig, asi kag kus aminaung tapai. ¹⁷ Kag mengen lava i kus aminaung, parik napa posong ia using a Volava kapo ainak, sikei napo posong asukang val igenen nio palau. ¹⁸ Arai, petau miang luai kipo aminaung ta keve bil i pukun ke, asukang a naka kun aminaung kapa. ¹⁹ Using mipo uli naung aro palau ani igenen nio. Pua mipo sekuat ta mipo atogon masam lava luai! ²⁰ Arai ani oring ke, taun a igenen ang katame dot a isumi ani mipo kana keve asosokai, mila naung aro palau ania. Taun kata konem kami togtogon, vo kata bui imi si luk ani keve bil aongos, na taun ka vil alava ia, ka tavapat imi nei nomi, mita lomom suai palau ania. ²¹ Sa, napo mese using namemtapo ngau e matami, na matan lau asukang suke parik namemtapa abis ia? Saka bil an kitapo tav lolokovo si kus aminaung tatana, pua nalapo mengen luai val igenen nio, nau kapa napo tav lolokovo si kus aminaung tatana. ²² Au, kita polok si ri Eberaio nang? Nau kapa. Au, kita polok si ri Israel nang? Nau kapa. Au si tivuria nang ta Abaram? Nau kapa. ²³ Au kipo asosokai nang si Karisto? Pua, vei nganing naka mengen val igenen nio, sikei nau, napo aunai luai aniria, si mamaiten i abis, taun miang nata ago nei akangbat, keve taun miang luai kita vis iau, taun miang nata lapo angasungai ani tapikon.

²⁴ Palpalima na taun ri Iudaia kita saupai si saup anig ta ³⁹ a ngamis aongos. ²⁵ Potol a taun kita ngamis iau ta vuk ei. Sikei a taun kita so iau ta iat si kari vil punuk anig. Potol a taun nata puka kuli perengan nei laman. Nata voko pulakai nei laman tenei vong ve tenei ias. ²⁶ Keve taun miang nata pasal pulakai, nata puka si molong, si ri vap tainau, si kungaria i kag patvap akorong, si ri vap i ngising, na nei mang keve rina lava, ane nei ring varasai palau, nei laman, na e kungaria i mang keve tasig kapau. ²⁷ Nata abis akitmat luai, nata ago nei taun kitmat, vong miang nata tav rot singina, kata pat iau a buk angan ve buk inum, nata kovek i pok, nata mulak na kovek i vakup roron. ²⁸ Na lakat kuli keve mamaiten aongos suke, nata nasai ani mamakus ve mamaiten si keve taun ani keve kuvkuvulan. ²⁹ Man a si e iang kapo ngau, sa, nau parik napa kun nasai korong ania? Man a si e iang kapo savang, sa, parik napa vinga marala ani vopo asavang kak ang ania?

³⁰ Man mipo buk iau asi kag aminaung, kapo ro naka aminaung si bil ang kapo akalit tatag ta napo igenen malum. ³¹ God nia na tamana i Volava Iesu voiang posong ro ka ane singina asikei, nia kapo nas ta parik napa pege kapau. ³² E Damasko, ainoinoai lava si tulava Aretas kata asok ta ararai bat aulitai ani rina Damasko aongos asi kana teng akit anig, ³³ na keve tungag ki asoung iau ane kevkev le nei matakoto i omo nei tepe lava, na nala sip pelek a kungana.

12

Ararai na asasangai

¹ Kapo ro naka kus aminaung aliu. Kag mengen kapo tav pakangai ani mang sikei, sikei kantanem, naka pege tapai ta ararai na asasangai le si Volava. ² Napo nas ta katapo atogon a igenen si kana angtogon ve Karisto, kata lapo asukang ta kalapo 14 a matas taunai ania, God kata songo alak ia ane pangkul, na parik napa nas ta kata pasal ta pukun vo si orodung, God kapo nas, sikei si taun ang kita sunguk alak ia ane si lapotol i metekuku. ³ Igenen ke, parik napa nas ia ta kata saka pasal an, si pukun vo si orodung, God kapo nas, sikei napo nas ta ⁴ kita sunguk alak ia ane nei rina talupus luai e pangkul, na kanla longong a mengen atailai luai ang, voiang kapo tav angkoai si nas ania, na kapo kitmat luai kapa ta ri vap ki posong ia. ⁵ Napo angkoai si kus aminaung ta igenen suke, sikei asi me kus aminaung tatag pok ka ago. Sikei naka kus aminaung palau ta nau napo igenen malum. ⁶ Sikei man nala kus aminaung tatana, parik nalapa igenen nio, parik. Using naka mengen ta tutuman. Sikei naka ago vei nala mengen ta bil miang parik mipa angkoai si arai ania si kag lau vo si kag keve mengen. ⁷ Asukang a naka ago ta akus ta keve bil petekai suke Volava kata akalit iau tataria, ani naka ago ta alalakas an tatag. Asukang a napo atogon a kui e pukun ig, napo uli ago velai ania, asukang ta Satan kapo asok kana asosokai si me dot akui anig, ani naka ago ta alalakas an tatag. ⁸ Potol a taun nata aikut a Volava ta kui ke ani ka pasal suai anig, ⁹ sikei kala atai iau ta, “Kag roron kapo uli angkoai si pakangai anim, using taun kupo ngau, nala asereiai ani kag

kitmat singim.” Asukang a naka uruk alava ta napo igenen malum, using napo buk a kitmat i Karisto ka ago singig. ¹⁰ Asukang a napo uruk palau ta napo igenen malum, na kipo kilis iau, si ago neina i mamaiten, si vilvil akui, si taun kitmat, marai kag tung ani Karisto. Using taun napo igenen ngau, napo dual.

Paulo kapo atogon ri Korinto e vingana

¹¹ Napo pege val igenen nio, sikei nami, mipo sulai anig asi kag pege asukang. Kavtapo ro ta mila alatun iau, using parik luai natapa rikek ani vap ang mipo taot iria val kami keve aposel tavi-rimok, kantanem natapo igenen palau. ¹² Keve avibisan si arai kinle anig ta napo aposel, natala abis iria nei liuan imi, si lau i ananap kuvul ve mang keve akanangai na abis i vilvil ataping na keve abis tavi-rimok lava. ¹³ Saka bil an akorong natapo abis alava ia ani mang kuvkuvulan na nami parik? Kapo kovek. Sikei palau a bil, nau akorong parik natapa vil amaiten imi. Mi lomon suai ani lau rikek ke singig. ¹⁴ Mi longong! Nalapo usausa nang ani kag apotol i serei singimi. Parik nanpa serei si kag an vil amaiten animi. Parik napa buk kami togtogon, sikei napo buk imi akorong. Kapo lok ta inatus ki aiveven a tamaria, sikei tamaria ka aiveven iria using kakana ta inatus. ¹⁵ Anig, naka uruk palau si luk le singig akorong angkoai si kag ago, na e iang naka lis kapa kag to si angasik ani malanganto imi. Si man napo vinga roron animi, sa, mipo vinga rikek anig singina? ¹⁶ Kanat, kapo asukang, parik nata lapa vil amaiten imi. Vei nganing nata kapau imi asi

kami me ta? ¹⁷ Au sa, nata apupu nang imi ta vap ang nata asok iria taun imi? ¹⁸ Tutuman natala uli sokotuk aro ani Tito si kana me serei singimi, na kuvul ve nia nala asok a mang tasig ang. Sa nang, Tito kata apupu imi, na kala luk palau a mang sikei a bil singimi? Parik. Namemlongta abis using a sikei palau a malanganto, na sikei palau a selen.

¹⁹ Kana kapa, vei mipo sekuat nganing ta namempo mengen amadot e matami, si antok ta namempo daus. Parik! Namempo mengen e matana i God si kamem angtoyon ve Karisto. Au na keve mengen aongos ang asi pakangai animi, keve tungag, nami ang napo atogon imi e vingag. ²⁰ Using napo leng vei nganing man nala serei taun imi, namela arai ta kami lau kapo tav asukang val napo buk ia. Vei nami kapa mila kun arai ta kag lau mipo tav buk ania. Vei nanla serei sabonai ta mipo angkiki, angmata, angmamaralai, angneikitungai, mengen arikek, mengen musik angpokpokai, vilvil alava na tagoeng. ²¹ Napo leng vei nanla serei na kag God ka vil alik iau e matami na nala tangmata imi, using vap miang kitapo vil lau rikek aino, parik lak kipa lomon suai ani kari laulauan visuk, kari lau i panik, na keve lau rikek luai kipo abis ia nei ring malangas.

13

Akamusai i mengen i anonok kuvul ve posong ro

¹ Nalapo usausa asi me serei asukang val kag vapotol i me arai animi. **Pongua vo potol a**

igenen, man ki mengen amalangas atutuman ta saka lau rikek an, ki vil saupai singina.

² Si apongua i taun voiang natapo ago kuvul ve nami singina, nata anonok imi. Kana kami mang anu si napo kovek lak. Ria kita abis a rikek ang, kuvul ve mang matan kapa, man name anguan serei pok an, parik luai napa angkoai si tav amiming aniria. ³ Mitapo buk arai atutuman ta Karisto kapo mengen si kalingag vo parik? Sikei mi malangas aro ta nia parik kapa malum si vil akorong animi, parik. Ka kitmat luai nei liuan imi. ⁴ Arai, si kami malangas ta kita atakuk ia kuli ngakputuk na katapo malum, sikei kana kapo to ta kitmat i God. Au na namem, si kamem angtogon ve nia, namempo ngau, sikei si kamem serei singimi, namem serei kuvul ve nia ta kitmat i God.

⁵ Mi tikon tuk aro luai pok imi akorong, asi arai korong ta mipo tung akit aro si lomlomon. Mi sui atokngai pok animi. Au si mipo tav malangas nang ta Iesu Karisto kapo ago singimi? Sikei, vei nganing kami lomlomon kapo nem palau. ⁶ Napo atu lomlomon ta mi kinle korong imem, ta kamem lau kapo tutuman. ⁷ Sikei namempo sokotuk a God ta mi ago ta bil arikek an, parik using asi me arai animem ta namemtala bil aro luai, parik. Sikei using namempo buk ta mi bil aro, kantanem kapo ararai val namemta tav bil aro. ⁸ Using parik luai namempa tubat a tutuman, sikei namempo abis asi kip kos ania. ⁹ Using namempo uruk palau lak si kamem malum na kami dual, na namempo sokotuk ta mi serei atalupus aro. ¹⁰ Napo vil a keve mengen ke

kana using napo ago akipai animi, ani man nanla serei singimi, parik nalapa atogon mengen madot animi, kuli roron ke Volava kata lis iau tatana, asi pakangai animi, na parik ta si galang.

¹¹ Akamusai ina keve tasig, kag posong ro ane singimi. Mi lomon pokai. Longong kag sokotuk. Ka sikei palau kami lomlomonai. Mi ago velai ani marip si kami to. Na God ka ago ve nami, nia kapo tukul bung i vinga ro na marip. ¹² Mi kun posong aro angpokpokai animi velai ani lulus daus. Kara keve vap daus aongos kipo alis kari posong aro taun imi.

¹³⁻¹⁴ Roron si Volava Iesu Karisto, vinga roron si God, na lau i angtunganan aro le si Malanganto Gogoai ka ago singimi aongos.

**AKUS RO NA PALATUNG TANGINANG ANI
IESU KARISTO**
**Genesis, Ruth, Jonah, and The New Testament in the
Tungag Language of Papua New Guinea**
**Sampela hap Buk Baibel long tokples Tungag long
Niugini**

Copyright © 1998, 2011 The Bible Society of Papua New Guinea

Language: Tungag

Dialect: Tungag

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-08-19

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5b87685b-ebca-5005-ae7-e66d05146339